

Predmet: Zvornik (Grujić Branko i dr.)
Veće za ratne zločine Okružni sud u Beogradu Republika Srbija
Broj predmeta: KV.5/05

Glavni pretres: 1.12.2005.

Izveštaj: Nataša Kandić i advokat Dragoljub Todorović, punomoćnici žrtava

Odbrana optuženog Branka Popovića

Branilac optuženog Popovića advokat Perković izneo je da njegov branjenik nije sposoban da daje odbranu i da se ništa od onoga što je rekao prethodnog dana (30. novembra) ne može prihvatiti kao njegova odbrana, zbog toga što je bio u posebnom psihosomatskom stanju, te nije bio sposoban da se brani. Optuženi je potvrdio navode svog branioca, pa je u nastavku branilac tražio da se glavni pretres zatvori za javnost da optuženi opiše šta mu se događalo dan i noć neposredno pre davanja izjave.

Nakon održanog zatvorenog dela glavnog pretresa, branilac optuženog Popovića je tražio da sud odredi psihijatrijsko veštačenje duševnog zdravlja optuženog i njegove sposobnosti da učestvuje u postupku i daje odbranu na glavnom pretresu 30. novembra i 1. decembra.

Sud je prihvatio predlog i odredio psihijatrijsko veštačenje optuženog preko sudskog veštaka dr Branka Mandića.

Odbrana optuženog Dragana Slavkovića zvanog Toro

Optuženi je mobilisan početkom oktobra 1991. u svom selu u blizini Kraljeva. Bio je rezervista JNA, i to u posebnoj jedinici snajperista. U novembru 1991. bio je na obuci u kasarni JNA u Bujanj potoku kod Beograda. Tamo su vežbali gađanje iz snajpera i optuženi Slavković je bio prvi.

Posle pomenutih vežbi, u Bujanj potoku i Šapcu, optuženi Slavković je demobilisan i vratio se kući. Ponovo je mobilisan sredinom aprila 1992. i kao snajperista angažovan je u srpskom delu Sarajeva, gde je, kako kaže, uspešno izvršavao zadatke. Posle tri dana se vratio kući. Kod kuće su ga ubeđivali Mirko Jović iz Srpske narodne obnove i arkanovci, šešeljevci, predstavnici Srpske radikalne stranke u Kraljevu, da im pristupi kao dobrovoljac a on im je, prema njegovim rečima, rekao da u rat ide samo pod vojnom komandom.

Početkom maja 1992. godine optuženi je došao u Zvornik sa Sašom iz Kraljeva i desetero ljudi iz Vukovara. U Zvorniku su ih dočekali optuženi Grujić kao predsednik Privremene vlade i major Marko Pavlović kao komandant Štaba TO. Smestili su ih u dečije obdanište, dali im maskirnu uniformu i zadužili ih snajperima. Tada ih je major Pavlović rasporedio u jedinicu Pivarskog i Niškog i rekao da pripadaju jedinici Pivarskog, za koga je rekao da je pod komandom TO Zvornik.

Treća tačka optužnice: ratni zločini na *Ekonomiji* i *Ciglani*

Optuženi Slavković je otišao na *Ekonomiju* nakon što je na večeri kod izvesne Ane Stević, na kojoj su bili on, Pivarski, Zoks i još neki, čuo da je nju, dok su Muslimani držali Zvornik, neki Musliman po nadimku

Bubica izvukao iz reda za hleb i rekao: “Šta ćeš ti, Srpkinja, u tursku zemlju zvana Bosna”. Tada je neko od prisutnih rekao da je Bubica zatvoren na *Ekonomiji*. Sutradan je optuženi, zajedno sa Sašom, Savom, Zoranom, i teritorijalcem Čodom otišao na *Ekonomiju*. Našli su Bubicu, optuženi ga je upitao da li je vređao nekog na nacionalnoj osnovi i udario mu šamar, jer je ovaj ćutao. Sava je Bubici zapretio da će dovesti Anu Stević, kojoj je pokidao brusthalter, što je on priznao i onda mu je Sava udario šamar.

Optuženi tvrdi da posle tog odlaska na *Ekonomiju* nikada nije video Bubicu.

Na pitanje predsednice Veća da opiše šta je video na *Ekonomiji*, optuženi je rekao da je tamo bilo dvadesetak zatvorenika koje je čuvala straža od četiri, pet policajaca iz rezervnog sastava. Zatvorenici su sedeli na podu i neki su bili u maskirnim uniformama. Optuženi je izveo jednog zatvorenika u maskirnoj uniformi na ispitivanje, u prostoriju gde se nalazila straža. Posle desetak minuta, kada se vratio u prostoriju gde su bili ostali zarobljenici, video je da je nekoliko zarobljenika bilo skinuto do gole kože i da su ih taj Zoran, Čodo i drugi prisiljavali da obavljaju homoseksualne odnose. Tražio je da se s tim prekine, da se ne ponižavaju ljudi. Rekao je da je on zamenik Pivarskog i da im to naređuje. Na to su Savo, Zoran, Čodo i drugi sa njima uperili puške u optuženog, a tada je Saša rekao “Ljudi, nećemo, valjda, da se međusobno poubijamo zbog Muslimana” i situacija se smirila.

Pored optuženog i Saša je izveo jednog zarobljenika na ispitivanje.

Optuženi je kasnije radio u *Ciglani*, kao šef obezbeđenja. Angažovao ga je direktor *Ciglane*, Mišo Jović. Tamo je bilo dvadesetak zarobljenika, smeštenih u dve prostorije. Da ne bi pobegli, čuvali su ih radnici koji su stanovali na *Ekonomiji*. Imali su hranu, mogli su da se kupaju. Optuženi kaže da im je za svoj novac kupovao cigarete. Povremeno su neke srpske izbeglice dolazile, upadale i maltretirale zarobljenike. Takođe, i neke naoružane grupe su upadale i maltretirale zarobljenike. Optuženi je obavešten da je neki Pufta upao u *Ciglanu* i jednog zarobljenika ubio. Optuženi ga je našao u jednoj kafani u Zvorniku, bio je ili pijan ili drogiran, uopšte nije znao da je nekoga ubio.

Pošto je predsednica veća predočila deo optuženice u kome stoji da su zarobljenici vođeni u Zvornik da pljačkaju napuštene muslimanske stanove, optuženi je rekao: “U Zvornku se pojavila žutica, zbog toga što su građani uzimali hranu iz frižidera koji nisu bili zatvoreni, pa je došla naredba, koju je potpisao sekretar Opštine Stevo Radić, da se svi frižideri donesu i smeste u *Ciglanu*. I to su radili zarobljenici.” Optuženi tvrdi da zarobljenici nisu primoravani da pljačkaju.

Druga tačka optužnice: ratni zločini u Domu kulture u Čelopeku

Optuženi je dva puta bio u logoru u Domu kulture u Čelopeku. Jednom ga je njegov komandant Pivarski poslao da iz logora izvede trojicu inženjera ili tehničara, potrebnih za rad u fabrici *Glinica*. On je otišao, izveo trojicu mašinskih inženjera i jednog elektroinženjera i odveo ih kod Pivarskog, koji je trojicu zadržao a jednog vratio.

Drugi put je bio u logoru u vezi sa pogibijom srpskog borca Boška na Drinjači. Teritorijalci su bili ogorčeni. Neko je rekao da su rođaci Muslimana koji je ubio Boška neki Šehovići ili Mehovići zatvoreni u logoru u Čelopeku, pa je dosta teritorijalaca, zajedno sa Pivarskim, a sa njim je bio i optuženi, upalo u logor. Tukli su i maltretirali zarobljenike. Optuženi priznaje da je on tukao zarobljenike.

Međutim, iako je optuženi najpre rekao da je samo jednom bio u logoru u Čelopeku, kada je izveo inženjere, zatim je priznao da je bio u logoru zajedno sa Pivarskim i teritorijalcima kada su tukli zarobljenike zbog pogibije srpskog borca Boška, optuženi je na kraju priznao još najmanje dva ulaska,

kada je izvodio zarobljenike da predaju skriveno oružje i kada je izveo zarobljenika koji je navodno kod kuće imao puškomitraljez.

Komentar:

Upadljivo je da optuženi ne priznaje da je izvršio krivična dela za koja je optužen, ali iz njegovog iskaza nesumnjivo proizlazi da je on bio u sva tri logora, *Ekonomiji*, *Ciglani* i u Čelopeku, da je u sva tri logora tukao zarobljenike, da je u logoru *Ekonomija* bio šef obezbeđenja, a da je u logouru u Čelopeku više puta upadao, izvodio zarobljenike, saslušavao, tukao ih i tražio da predaju oružje.

Fond za humanitarno pravo